

Av Jan Lilleby

På samme måte som man må behandle Norges Grunnlov i forhold til hvilken rettsak og dennes innhold som er oppe i retten, slik må man også bruke Bibelen.

Norges Grunnlov må behandles, ikke som én bok, der alt som er skrevet gjelder i alle rettsaker uansett innhold, men som en samling med forskjellige lover – og som kan anvendes helt avhengig av hva en gitt sak gjelder.

For eksempel, man har en rettsak på gang der to motparter er uenige om en kjøpekontrakt. Saksøker har tatt utgangspunkt ikke i Norges Grunnlov, men i en del av lovverket, nemlig kjøpsloven.

De engasjerte advokater er nødt til å forholde seg til kjøpsloven under hele rettsakens gang. Dersom en av partenes advokater tar seg den frihet å trekke fram ekteskaps- eller skilsmiselloven for å prosedere på dennes innhold i en sak der det tvistes om en kjøpekontrakt – så ville vedkommende bli bortvist fra rettsaken, kanskje under hånlatter fra motpart!

BIBELEN KAN BARE FORSTÅS RIKTIG NÅR VI DELER DEN OPP

Bibelen er Guds allmenne ord til menneskeheten, men også til visse grupper troende innen denne, slik at man faktisk ikke kan anvende hele Bibelen til enhver tid og overfor alle mennesker uansett tilhørighet innen de grupper Gud adresserer i Bibelen.

Den har samme system for anvendelse som det jeg har skissert i forhold til grunnloven ovenfor!

Bibelen har forskjellige troslærer (lover etc) på samme måte som grunnloven behandler helt forskjellige rettslige forhold mellom mennesker som står imot hverandre.

På samme måte som man ikke kan anvende en særlov innen

Norges Grunnlov i enhver sak, men må holde seg til den lov som saken gjelder, slik er det også med Bibelen. Man må holde seg til det som saken gjelder og kan ikke fritt bruke ethvert ord der i f.eks. en bestemt troselære.

Der grunnloven i sitt samlede verk lister opp forskjellige inndelinger, slike som kjøpsloven, ekteskapsloven, eiendomsloven, trafikkloven, straffeloven osv. (som igjen er inndelt med seksjoner innen det særrområde den omtaler) – der har Bibelens tilsvarende inndelinger å gjøre med hvilke særpakter og særløfter som Gud gav til utvalgte grupper og personer i Bibelens tidsforløp. Bibelen er jo som kjent ikke skrevet på én dag – men over flere tusen års akkumulasjon ettersom menneskeheten vokste fram etter skapelsen i 1. Mos.

Etter vannflommen, gav Gud en spesiell ensidig pakt til de overlevende, det vi ofte kaller regnbuepakten – at Gud aldri mer skulle la noen dom falle på menneskeheten i form av en vannflom.

Men vi mennesker er notorisk ulydige mot Guds administrasjon av den frelse vi tilbys, og selvsagt måtte menneskene bryte imot Guds ensidige regnbuepakt, og de bygde et stort tårn for å vise Herren at de ikke stolte på hans pakt og løfte, for tårnet skulle brukes til å redde seg fra en eventuell neste vannflom! Men da opptentes Guds vrede og han sendte en svær storm mot Babels tårn og ødela det, og han forvirret menneskene med å gi dem hvert sitt tungemål – som igjen resulterte i en verdensvid spredning. Men kan vi i vår tid forholde oss til Gud ved å betrakte regnbuepakten? Nei, selvsagt ikke!

Hvorfor ikke? Fordi Gud i de neste århundrer og årtusener har kommet med erstattende/avløsende pakter og administrasjonsperioder (tidshusholdninger) som dermed gjør regnbuepakten overflødig. Guds løfte fra denne pakten står allikevel fast, for det kommer ingen ny vannflom, til tross for at menneskeheten demonstrerte ulydighet ved Babels tårn.

Men pakten er avløst, og dermed ikke lenger gyldig som sådan.

Bibelen er, på grunn av Guds pakter i historien og Guds tidshusholdninger, således allerede inndelt for oss – men vi må finne disse inndelingene. Bibelen forklarer ikke seg selv, den har ikke en egen stemme. Det er vi troende som må gi røst til Bibelen og ved å lyde vår apostel Paulus, i hans tydelige formaning i forhold til å forstå Bibelen riktig:

“Legg vinn på å kunne framstille deg for Gud som en som holder prøve, en arbeider som ikke har noe å skamme seg over, en som på rett måte utdeler sannhetens ord.” 2. Tim. 2, 15.

I gresk grunntekst er verbet som ble oversatt 'utdeler', egentlig å kutte opp, stykke opp. Underforstått slik at man ved denne oppstykking/inndeling skal kunne forklare Bibelens forskjellige sakssammenhenger. På samme måte som nevnt innledningsvis i forhold til

grunnloven og dens anvendelse i rettsaker.

Når vi i vår tid skal forklare Guds frelsesplan for menneskeheten, må vi nødtvunget gå helt fram til den siste tilføyelsen i 'grunnloven' (Bibelen) – og denne var verken ved Moses, Jesus, Peter eller andre Gud har brukt i historien på forskjellige vis, men vi henvises til én bestemt lærefar i troen, hedningenes apostel, Paulus, og bare ham!

Han er den eneste person i hele historien, og særlig Bibelhistorien, som blir i bestemt entallsform framsatt som hedningenes apostel.

PAKTENE, ETTER REGNBUEPAKTEN

Hvorfor, vil vi se etter en kort gjennomgang av de pakter Gud gjorde mellom regnbuepakten og opp til Den nye Pakt i Jesu blod for Israel (j.fr. Jer. 31, 31; Hebr. 8, 7-13 og 9, 15).

Etter regnbuepakten, som verden etter Noah brøt, kom Herren til Abraham i det gamle landområde som nå er Irak, og utvalgte ham til å bli far til en ny slekt, et stammefolk – som i historien ble til Israel. Abraham ble sendt av Gud til Kanaans land for å begynne denne hendelses rekke som skulle lede opp til Israel som en nasjon for Gud.

Løftet i 1. Mos. 12, 1-3 viser oss en kombinasjon av både en pakt og et løfte, og dette ble ikke gitt til 'hele verden', men til en stamfar, Abraham. Før Abraham, talte Gud til verden som helhet, ved utvalgte personer – for eksempel slik som i Noahs tilfelle. Men nå begynte tiden med et spesielt folk, og som hadde en særstilling innfor Gud som verden for øvrig ikke kunne ta del i. Verden ble utestengt!

Jesus viste denne sannhet i liknelsen om vingården (Israel) i Matt. 21, 33, der han sa "En husbond plantet en vingård og satte opp et gjerde omkring den..." Dette stemmer også overens med Paulus' omtale av oss hedninger (vi utenfor Israel) i Ef. 2, 12, som viser at vi ikke hadde noen deltakelse eller adgang inn i Israels pakter og løfte mv. : "Kom i hu at dere på den tid var uten Kristus, utestengt fra Israels borgerrett og fremmede for paktene med deres løfte. Dere var uten håp og uten Gud i verden."

Grunnen til utestengselen var at verden som sådan var falt fra Gud gjennom deres ulydighet ved Babelstårnet, og som straff ble de spredt over hele verden i sine mange språk (1. Mos. 11ff). Om dette lærte Paulus, når han talte til proselyttene, "...dere var jo en gang ulydige mot Gud, men nå har dere fått miskunn, fordi de andre (jødene i deres vantro mot Kristus) var ulydige." Rom. 11, 30. Altså Gud sa ved Paulus, at nå var den lange straffetiden med utestengelse

fra den frelse som ble lovt Abraham, siden Israel, Abrahams etterkommere, forbi. Nå kunne hedninger bli proselytter i den messianske menigheten og dermed få velsignelse fra Gud gjennom og sammen med det troende Israel, det Paulus liknet med det gode oljetreet i Rom. 11, 11-24. Men bare som proselytter, ikke som frie hedninger.

Da Moses mottok budene og den øvrige loven på Sinai, var ikke verden for øvrig deltakere/mottakere i dette. Vi var utestengte helt, men noen få proselytter ble tillatt (kalt 'de fremmede blant dere'). Paulus lærer at Abrahamsløftet/pakten ble tatt med og inkludert i den lov Gud gav Moses på Sinai. Denne lov var bare gitt Israels barn idet de nå skulle tas inn i det lovte landet Gud gav ved Abrahamsløftet.

Da Gud for eksempel gav Moses de to steintavlene med de ti budene, var ikke disse bud og de etterfølgende seremoniallovene gitt noe annet folk enn Israel. Vi var utestengte fra Israels borgerrett og pakter, og løftet (om et kongerike på jord med messias kongen, Kristus).

Men det skulle komme enda en pakt fra Gud, som en særlig avtale mellom Gud og hans eiendomsfolk Israel: Den nye Pakt i Jesu blod!

Denne pakten er det vi finner som læregrunnlag til Israel og proselytter i nesten hele Det nye Testamente. Det er bare Efeserbrevet, og Kolosserne som ikke inneholder lære om Den nye Pakt til Israel. De sistnevnte brever er lære gitt til oss hedninger fritt, uten at vi må ta veien om Israel og bli proselytter – den er den frie nådefrelsen, tidshusholdningen med menigheten som Guds talerør på jord.

Den nye Pakt i Jesu blod var lovt BARE ISRAEL, og vi hedninger var utestengt fra denne pakten likesom vi var utestengt fra den forrige pakten, Mose lov.

Vi fikk den frie nådefrelsen tilbudt gjennom hedningenes

apostel, Paulus, i tidsrommet etter Israels fall. Dette fallet ser vi i Apg. 28, 25-28 – og ble etterfulgt av Guds ødeleggelsesdom over den vantro nasjonen i år 70 da Rom knuste dem og spredte dem i verden.

Alle ting som beskrives i Det nye Testamente, er ting som gjelder Israel i Den nye Pakt tilbudt nasjonen ved apostlene i årene 32 til 62 e. Kr. Og bare de to nevnte brever er troslære til oss, Kristi legeme, menigheten. I tillegg et personlig brev, uten troslære, det til Filemon. Det viser hvordan man bør forholde seg i liknende saker.

I disse finner vi at, 1. Det gjerde som var satt opp (loven) rundt vingården, Israel, var nå revet ned. 2. Jøde og hedning var ikke lenger skilt ved loven, men gjort til ett i tro på Kristus, og dermed satt likt i troen. Det ble slutt på jøde først, så greker (Rom. 1, 16).

Etter regnbuepakten fra Noahs tid, gav Gud bare tre nye pakter, men samtlige var for et eksklusivt folkeferd: Hebreerne, Israels barn.

Først Mose lov, som var en pakt der det inngikk et løfte om et Kongerike med Messias, Kristus (2. Mos. 19, 5-6). Denne lov inkluderte i seg Abrahamsløftet, lærer Paulus.

Dernest gav Gud sitt løfte (noen kaller det en pakt) om å sette sin konge på Davids trone Sion, Davids sønn. Det blir oftest kalt for Davidspakten. Ser vi Jesu ættelinje i Matt. 1, 1-17, ser vi at Matteus relaterte denne ættelinjen i henhold til Davidspakten: "Ættetavle for Jesus Messias, Davids sønn..." og som nummer to (enda Abraham var født lenge før David!) nevnes "...Abrahams sønn...". Vers 17 inndeler hendelsesrekken med åtten, i 3×14 ledd: Fjorten ledd fra Abraham til DAVID (fordi at Gud gav sin Davidspakt), så fra David til bortførelsen til Babylon i år 586 f. Kr, og endelig fjorten ledd fra bortførelsen inntil Josef og Maria ble betrodd Jesus. Dermed ser vi også at både Abrahamsløftet

og Davidspakten ble samlet opp sammen med Mose lov, pakten fra Sinai, selv om det kom en NY PAKT med Jesu komme til Israel...han skulle være det fullkomne syndoffer for Israel slik at alle paktene ble ivaretatt innfor Gud. Det er derfor at Mose lov ikke ble fjernet ved Jesu komme, men bare oppfylt ved Kristus. De levde fremdeles med Mose lov i baggasjen, men Kristus ble mellommann og garantist for kravene i loven! Det er derfor eksempelvis Rom. 3, 31 vitner til jødedommen under apostlene, og spør: "Opphever vi så loven ved troen? LANGT DERIFRA! Vi stadfester loven." Loven var altså ved makt i hele tiden med Apostelgjerningene...men fikk en 'regulering' – nemlig den nye og bedre pakten i Jesu blod, for den gikk utenpå loven. Loven fikk leve videre, men overkledd med en vei ut av uføret: Jesu soningsdød for Israel. Peters pinsetale i Apg. 2 peker både på Davidspakten og på løftet (2. Mos. 19, 6) om Kongeriket ved Messias: "Men fordi han (David) var en profet og visste at Gud med en ed hadde lovt å sette en av hans etterkommere på hans trone, så var det Messias' oppstandelse han forutså og talte om, da han sa at hans sjel ikke ble forlatt i dødsriket, og at hans kjød heller ikke så tilintetgjørelse." (versene 30-31).

Deretter (etter Davidspaktens tilbud) tilbød Gud Den nye Pakt i Jesu blod, som ble utgytt for Israel. Den pakt som Jer. 31, 31-34 profeterte om. Fordi den forrige pakt, den fra Sinai, hadde mangler, da den ikke lot seg overholde pga. menneskets syndige adamittiske natur (Hebr. 8, 7-9). Denne pakt med Israels hus og Judas hus, ble virkeliggjort ved Jesu korsdød og oppstandelse (Luk. 22, 20). Det fremgår tydelig av Hebr. 9, 15 at denne nye pakt ikke gjaldt oss hedninger i vanlig forstand, vi var ennå utestengte fra alt som gjaldt Israels løfte og pakter. Rom. 15, 8 sier tydelig: "Kristus er blitt en tjener for de omskårne (Israel), for Guds sannferdighets skyld, for å stadfeste løftene til fedrene."

"Derfor er han mellommann for en NY PAKT, for at de som er kalt (Israel), skal få den evige arv (gresk, aion –

kongerikets tusenårige velde) som var lovt, etter at det har funnet sted en død til forløsning fra overtredelsene under den første pakt (loven).” Hebr. 9, 15. Av dette forstår vi at for å komme inn i Den nye Pakt, måtte man FØRST ha vært under Mose lov. Men det var aldri vi hedninger! Vi hadde aldri loven sier Rom. 2, 14. I stedet sier Paulus om hedningene at disse var gitt å «vandre på sine egne veier...» (Apg. 14, 16) – Og vi hadde samvittighetens lov som enten fordømte oss eller frikjente oss, ja vi var vår egen lov, sier Paulus (Rom. 2, 14-16).

Og både Peter i sin velkjente pinsetale i Apg. 2, 39 peker på LØFTET gitt fedrene (løftet om Kongeriket i rammen av den nye Pakt til Israel); samt Paulus på sin første misjonsreise til jøder og proselytter utenfor Israels grenser, pekte på LØFTET gitt fedrene, j.fr. Apg. 13, 32. Han kalte det faktisk “Evangeliet om det LØFTET som ble gitt til fedrene”. Dette løftet var bare for ‘Israels hus og Judas hus’ – og vi hedninger var utestengt totalt.

Apg. 10 og 11 og tilfellet med Peter og Kornelius’ hus samt bråket med Jerusalemsbrødrene etter dette, vitner tydelig om at apostlene ikke var kjent med noe konsept der hedninger var involvert. De hadde bare fått i oppdrag å tale Den nye Pakts evangelium til jødene! Vi hedninger var ikke med i pinsedagens åndsutgytelse, med tungetale, mirakler, vanndåp og masseomvendelser – slik pinsekarismatikerne hevder. De har feiltolket Bibelen fullstendig, og ikke forstått at pinsen var en høytid BARE FOR ISRAEL.

Med andre ord: Man måtte ha vært under den forrige pakten, Mose lov fra Sinai, FØR man kunne holdes gyldig under den nye pakten i Jesu blod, slik jeg sa ovenfor. Vi hedninger var altså ikke med i dette scenariet overhodet! Vi kom ikke i full betraktning før Israel hadde falt fra Gud, slik vi ser i Apg. 28, 25-28 – der Paulus på Guds vegne leser den gyldige dommen fra Jes. 6, med dens hovedkonklusjon om Israels status fra dette momentet av:

“...og IKKE OMVENDE SEG, så jeg kan få lege dem (landet).”
Apg. 28, 27.

Og som konsekvens til Israels fall i vers 27, får vi Paulus' lære og advarsel til jødedommen i vers 28:

“Så skal dere da vite at denne Guds frelse er blitt sendt til hedningene, OG DE SKAL HØRE.”

Slik har det også faktisk gått i verdens- og bibelhistorien: Hedningeverden har bifalt og mottatt Jesus Kristus som frelser, nå oppe i et antall nær en milliard mennesker! Mens jødedommen i denne tiden bare har modnet i sin synd og frafall og kristusforakt. Paulus' ord har blitt oppfylt.

Slik blir det riktig å inndele Bibelen. Vi må ta fullt hensyn til hva Gud har sagt, til hvem Gud sa det, og til hvilken trosgruppe (vi får bare jøde og hedning angitt) han har sagt det.

Både den gamle pakt, Mose lov i Sinai, siden også den 'Tredje pakt' Davidspakten, og endelig Den nye Pakt i Jesu blod, ble alle tre gitt KUN til Israels hus og Judas hus...og målet med å gi denne siste pakten, var å gjenreise Israel (se Apg. 1, 6) slik at man ikke lenger så på landet som delt (nordriket og sydkriket, Israels hus og Judas hus, men det skulle igjen bare bli Israel, som under Davidsriket).

Så grunnen til at vi fikk tiden med menigheten og den frie nådens frelsesordning, var at Israel falt også fra Den nye Pakt, de aborterte den ved sitt nei til Jesus som nasjon, og Gud straffet dem ved romerkrigen i år 70. Jesus forutsa straffen og fallet i sine to lignelser i Matt. 22, 7 og Luk. 13 om fikentreet. Peter advarte mot fallet i Apg. 3, 22-23 da han brukte 5. Mos. 18 til å peke på at Gud ville dømme til døden alle de som nektet å ta imot Jesus. Dette skjedde da Rom massakrerte hundretusener av jøder i krigen år 66-70 e. Kr.

Gud skal, etter over 2000 år med Israel i frafall og syndens modning, gjenoppta kongerikets sak og sender derfor Elias profeten for å skape et nytt Israel, der det bare vil være Jesus-troende jøder og israelitter (Åp. 7ff) som får være. Og etter Elias' virksomhet, skal Jesus komme ned fra himmelen og redde Israel fra å bli helt utslettet. Om Elias, se Mal. 4ff og Matt. 17, 11; og Herrens komme se Matt. 24, 22 og 31.

Menighetens tid på jord er over i det øyeblikket at Elias (og Moses, ref. Åp. 11ff) – kommer ned til Israel for å starte den store straffeaksjonen mot den ulydige frafalne nasjonen, slik vi ser i Esek. 36, der Herren skal hellige seg på Israel, fordi de vanæret Herrens navn (Kristus) hos hedningelandene som de var spredt i blant i de 2000 årene som er gått snart. Esek. 36 omhandler hva som skjer like før Israel virkelig tar imot Den nye Pakt i Jesu blod, og blir lydige til Kristus slik det opprinnelig var tiltenkt da apostlene ble utsendt til Israel i år 32. Men dette er et annet emne.

Bibelen kan ikke forstås riktig hvis du ikke leser den i denne forståelse og inndeling som jeg har skissert opp her!

Vi må lære oss ikke å blande pakter og løfter gitt Israel, med frelsesløfter og troslære som bare er gitt til menigheten etter at Israel var falt fra Gud. Den frie nådefrelse for oss hedninger (samt i vår tid, også individuelle jøder) har intet å gjøre med det Gud lovte jødene i Den nye Pakt.

I menighetens tid finnes det ingen pakt inngått mellom Gud og menneskeheten, bare en fri nåde, og den kan hele verden gripe fatt i. Ef. 3, 1-9 vitner om at denne frie frelsen var en skjult hemmelighet i Gud, men den ble kunngjort Paulus like etter at Israel var falt fra Gud i år 62. Kol. 1, 25-26 vitner om den samme skjulte hemmelighet. Men som nå ble åpenbart Paulus den gang.

Men når Israel igjen blir oppreist av Gud slik jeg sa, så vil de endelig komme inn i Den nye Pakt, og de vil ikke avvise denne slik de gjorde gjennom tiden med Apostelgjerningene. De mottar Den nye Pakt og Kongeriket med Jesus som Messias nøyaktig slik Esek. 36 har forutsagt.

Menighetens tidshusholdning har dermed bare én gitt plass i Guds system, nemlig mellom forkastelsen av Den nye Pakt endelig slik vi ser av Apg. 28, 25-28 og til den dag da Elias og Moses kommer fra himmelen for å utløse straffetiden mot Israel, og forberede til Jesu gjenkomst.